



# KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za ino-  
zemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj  
se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vracajo. Plača in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in  
uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon Inter. št. 32-59  
Račun pri poštni preložitvi št. 14 194

## Demokracija kmetstva

Ze nekaj časa se ponavlja v časopisju naglašanje, da nam nikakor ne kaže v nobena izmed obeh taborov, ki se danes tareta v svetu. Pri tem pa tisk precej rad prezira najvažnejšo nalogo, pokazati nam, kam naj gremo, če nam ne kaže iti niti na levo niti na desno.

Tudi o obeh taborih samih, ki se nam jih odsvetuje, izvemo iz dnevnega tiska prime-roma malo. Slišimo pač, da sta to komunizem in fašizem, to je pa tudi prilično vse. V podrobnosti, v njun idejni svet nas nihče rad ne spremi. In vendar bi bilo to potrebno! Kajti obsoditi ali sprejeti morem samo kaj takega, kar poznam in razumem. Šele potem se lahko za to navdušim ali odklonim. Dokler pa to delam brez tega, torej brez lastnega spoznanja in razumevanja, sem pač tele v čredi, ki muka, kadar in kakor sliši mukati ostalo goved.

### Dva izraza nasilja

Nekoč je zaoril po naših krajih klic: Rim ali Moskva? Ljudje so začudeno gledali, kaj hočejo klicarji s tem. Kajti Rim in Moskva sta za nas daleč. Ta razdalja pa postane še večja, če pomislimo, da prepogosto iz vse Slovenije ne vidimo niti do Ljubljane, iz Ljubljane pa prav redkokdaj do Beograda.

Naravno je torej, da narod tega klica ni niti sprejel niti razumel, ker pač čuti in se zaveda, koliko nas čaka doma dela in nalog, ki jih za nas ugodno ne bo opravil noben tujec, če jih ne bomo opravili sami.

Kaj je torej na teh tujih vzorih, ki jih nam listi odsvetujejo, ne da bi jih mi poznali?

Oba sta izraz nasilja, zmaga posameznika nad skupnostjo. Kot taka sta bistvu slovanske duševnosti, zlasti pa slovanski kmetški miselnosti tuja in zato za nas brez posebnega razmotrivanja in utemeljevanja že kot taka popolnoma nesprejemljiva.

### Glasi opomin

Medtem pa ko o komunizmu vsaj z neke plati, namreč z njegove senčne, vendar že marsikaj izvemo in slišimo, ne vemo o fašizmu skoraj nič. Zdi se nam popolnoma samo po sebi umljivo, da nastopajo po svetu Führerji (vodje), ki vodijo ljudi po svoje, po lastnem preudarku in po lastnih nagibih ter volji brez ozira na to, kaj poreče k temu narod in kako je to v skladu z narodnimi, državnimi in obče človeškimi interesi.

Naš čas je v svojem gledanju tako plehek in površen, da se prav malo ljudi na svetu zaveda dalekosežne usodnosti, ki jo utegne imeti tako pojmovanje o urejevanju javnega življenja in takega ali drugačnega družabnega reda. Strašna mora pa, ki tlači ves svet v

podobni blaznega oboroževanja, nam bi moralo biti pretresljivo svarilo in glasi opomin, da vede fašizem svet naravnost v pogin.

Ze podmena (teorija) o posebni izvoljenosti, čistosti in poslanstvu kake rase ali kakega naroda mora svet nujno pahiti v vrtnec, iz katerega prej ali slej ne bo drugega izhoda kakor — prelivanje krvi. Noben narod namreč ne more trajno dopustiti, da bi ga drug narod smatral za manj vrednega in ga v skladu s tem zavestno in po načrtu odriival iz mednarodnega sodelovanja samo zato, da bi mu — končno stopil za vrat in se polastil njegovega imetja. Pred našimi očmi pa se je to odigravalo in se isto ponavlja še danes.

### Nočemo biti stroji!

Ne moremo naštevati podrobnosti, kdor pa kolčkaj spremlja dogodke po svetu, bo spoznal, da je naša trditel resnična. Kakor pa je v fašistični ureditvi družbe vsak narod napadalen na zunaj, tako je to firerstvo oblastno tudi na znotraj. Poleg sebe ne trpi osebnosti in pogazi brezobzirno vse, kar mu ne gre v račun. Iz slojev in stanov ustvarja brezoblične ljudske kategorije, ki nimajo niti sence individualnosti več, ampak so samo še proizvajalni stroji, ki delajo po naročilu in ukazu firerskega kroga.

Marsikdaj se čudimo mračnjaštvu srednjega veka, z grozo govorimo o inkviziciji, sežiganju čarovnic in učenjakov. Pri tem pa nič ne pomislimo, da sedanji prosvetljeni in na zunaj napredni svet zapada v isto, če ne še hujše mračnjaštvo. V dobi radia, letal in nebotičnikov, v dobi, ko nam je napredek znanosti ustvaril možnost, da bi lahko živeli kakor v paradizu, nam je mračnjaštvo osebnega tiranstva ustvarilo pekel: po ječah in taboriščih, po zaporih in bojiščih gine na stotisoče sposobnih človeških tvornih sil, na milijone jih je od dela sploh izločenih, tiste pa, ki še delajo, smejo delati v prvi vrsti za pobijanje drugih.

Taka je slika današnje dobe, taka je slika kulturnega človeka sredi dvajsetega stoletja!

Kaj sledi za nas iz te žalostno porazne slike?

### Rešitev je v nas samih

Samo en izhod imamo iz tega položaja: Rešitev moramo iskati v sebi, v slovanski duševnosti, ki je kot tvorec zadruga in združne misli po svojem bistvu demokratična. Nikdar in nikakor ne more en sam človek vedeti vsega, zato je tudi nenaravno in osnovnemu pojmovanju človeškega dostojanstva nasprotna misel, da bi se ves narod, kaj šele vse človeštvo pokorilo volji enega samega človeka. Z vso svojo voljo, z vsem svojim dejanjem in

nehanjem pa tudi z vsemi sredstvi, ki nam jih narekuje zavest človeškega dostojanstva ter dovoljuje zakon, se moramo braniti poskusov, da bi kdo, pa naj bo kdorkoli, magari tudi po ovinkih in skozi kaka skrita vratca pritihotapil k nam to kugo. Če odklanjamo komunizem, odklanjamo v isti meri fašizem, ker hočemo v svobodni kmetški državi živeti kot svobodni državljani. Ne mislimo pri tem neodgovorne, lahkomišelnosti svobode ljudi, ki hočejo živeti na tuj račun, ampak pravo, resnično svobodo, ki jo vsakdo in ob popolni zavesti odgovornosti uporablja v prvi vrsti za to, da v korist skupnosti lahko do najvišje mere razvije vse svoje tvorne sile.

Ali je to mogoče v komunizmu? Ali je to mogoče v fašizmu?

Kako naj dela suženj, ki na rokah in nogah neprestano nosi verige?

### Naša zvezda vodnica

Ne, mi nočemo niti tega niti onega, ampak zahtevamo spoštovanje narodne volje, kar nas edino lahko pripelje iz groze današnjih dni. To spoštovanje narodne volje pa je dosegljivo samo v demokratičnem pojmovanju družbe in države, kakor ga želi uveljaviti vedno in povsod kmetstvo.

Naj nam bo zato dovoljeno končati ta izvajanje z mnenjem g. ministra Cvetkovića:

»Zakaj so Danska, Finska in Češkoslovaška danes zadovoljne in bogate? Ker imajo visoko razvito združništvo!«

In k temu dodamo še:

»Kaj pa je visoko razvito združništvo?«

Mi pravimo: V življenje prelita demokracija kmetške miselnosti.

In v tej, edino v tej je naša rešitev.

### Naš izvoz v Italijo

Italijanska vlada je obvestila naše poslaništvo v Rimu, da je odredila kontingente za uvoz blaga iz Jugoslavije za drugo tromesečje, to je za čas od 1. aprila do 30. junija. V odobrenih kontingentih so upoštevani tudi neizkoriščeni kontingenti iz prvega četrtletja, ki se lahko izkoristijo v drugem četrtletju.

Vrednost našega izvoza za drugo tromesečje je naslednja: goveja živina 3'39 milijona lir, živa perutnina 1'81, zaklana perutnina 0'36, mrtva divjačina 0'02, goveje meso 0'22, jajca 0'73, sveže ribe 0'47, soljene ribe 0'25, pšenica 7'25, koruza 14'04, svinec, mangan in krom 3'63, apno, cement 0'73, premog 0'36, mehki les 5'08, bukov les 1'81, ostali les 3'63, drva 0'36, oglje 0'18, parketi 0'07. Skupaj znašajo vsi ti kontingenti 47'4 milijona lir ali 108 milijonov din, od tega pa odpade 21'3 milijona lir na koruzo in pšenico.

## Kmetje so se naveličali „Domoljubovega“ futra

Sedaj je uradno glasilo Kmečke zveze »Domoljub« in tudi »Gorenjec«, ki izhaja v Kranju. Mi smo bili že pred časom mnenja, ko so gospodje pri »Domoljubu« začeli z veliko agitacijo za časopis oziroma za razširitev naročnikov, da obstoja veliko vprašanje, ali bodo kmetje zadovoljni s takim futrom, kakor ga jim nudi »Domoljub«.

Sicer so se zvesti agitatorji trudili v potu svojega obraza v prepričanju, da s tem opravljajo veliko misijonsko delo, toda pokazalo se je, da kmet ni več zadovoljen s takim časopisjem, kajti na obnem zboru Kmečke zveze, ki se je vršil v Ljubljani dne 7. marca, je bila soglasno sprejeta zahteva od vseh kmetov zborovalcev, ki se takole glasi:

»Ena prvih in najvažnejših nalog Kmečke zveze je spoznanje, da nam je za pomirjenje in solidarnost kmetijskega ljudstva neobhodno potreben neodvisen kmetijski tisk, ki bo popolnoma neodvisen od katere koli politične pripadnosti. Torej hočemo samostojno glasilo Kmečke zveze.«

Upamo in prav trdno pričakujemo, da se bo to vsekakor izvedlo, da bo Kmečka zveza začela izdajati svoje stanovsko glasilo, kakor je zatrdil in izjavil njen predsednik.

Zakaj kmetje ne moremo biti zadovoljni s pisanjem »Domoljuba«, je odgovor zelo lahek. Vsi vemo, kdo ga izdaja. Vemo, da so to tisti ljudje oziroma gospodje, ki so v Beogradu za centralizem, ki nam je polovico kmetij intabularal na beograjsko banko, v Sloveniji pa za avtonomizem. Na deželi za kmeta in delavca, v mestu za kapitalista in za veliko gospodo. Razmere, gospodarske in politične, so jim v Rusiji in Španiji veliko bolj znane nego v Sloveniji.

Njihova politika ima vedno dva obraza. Sprejaj in zadaj. Posebno slastno se piše o podrtih evharističnih križih, a o podrtih kmetijskih domovih se pa molči. Kakor bi nas kmete imeli za tako zabite, da ne poznamo tiste zgodbe o tatu, ki je na vsa usta kričal: primite tatu! Pokradel je pa sam.

Nič manj zanimiv pa ni list »Gorenjec«, to nezakonsko dete nezakonskega očeta, ki je prava spaka slovenske žurnalistike. Zmožen je proglasiti najbolj poštenega javnega delavca za komunističnega voditelja. Imamo slučaj občinskih volitev v Krizah pri Trziču. Ali ne zveni iz »Gorenjčeve« pisave samo sovražstvo in maščevanje nad njegovimi nasprotniki? Ali ni to nedostojno pisanje »Kristusovega namestnika«? Kako se to ujema s Kristusovimi nauki? Ali ni Jezus že na križu prosil svojega nebeskega očeta, da naj jim odpusti, ker ne vedo, kaj delajo?

Res nočem povsem zagovarjati prejšnjega režima. Zopet pa trdim, da ne poznam nobenega duhovnika, ki bi ga bil prejšnji režim preganjal, če je bil na mestu, če je bil res kot pravi Kristusov namestnik in samo duhovnik, ne pa v glavnem politični eksponent in agitator.

Zelo me veseli kot res pravega kmeta od pluga in motike, da je začel slovenski kmet odklanjati take časopise, ki nudijo tako neužitno duševno hrano obubožanemu kmetu in delavcu. Prepričan sem, da vodstvo Kmečke zveze ne bo pustilo na cedilu zahteve svojega članstva, da ni več daleč čas, ko homo združeni slovenski kmetje podali roke hrvatskemu in srbskemu kmetu in to brez nevarnosti komunizma ter za obstoj slovenstva, za katerega se borijo gospodje okrog »Domoljuba«. **Gorenjski kmet.**

## Prezrto vprašanje

V krizi nam samim vsega manjka, nekateri pa hočejo, da podpirajmo še Kitajce.

Te dni je po Mariboru pobirala od hiše do hiše prispevke za misijonarja Kereca na Kitajskem neka bivša služkinja. Čeprav razumemo in spoštujemo versko gorečnost in priznavamo ljubezen do bližnjega, ki jo je treba pokazati v dejanjih, pa vendar nečesa ne moremo razumeti: Ne razumemo namreč, čemu bi nam Kitajci bili bližnji kakor naši lastni ljudje?

Poglejte, doma imamo krog in krog toliko gorja, da človek ne ve, kje bi se lotil! Celo vrsto samomorov je že zakrivila beda. Koliko ljudi je pahnila siromaščina na pot zločinov?!

Vrste se latvine, detomori, ropi, požigi in celo umori, ob katerih človek kot pravo jedro in temeljni vzrok gorja spozna — bedo in pomanjkanje.

Poleg tega imamo po državi raztreseno slovensko kri in zunaj državnih mej na stotine izseljencev, ki pričakujejo naše pomoči, pa pravimo, da jim ne moremo pomagati.

Vrhu vsega tega imamo čez in čez po deželi revščino, ob kateri bi se marsikje kamen razjokal. Prezadolženost kmetijskega ljudstva je tolikšna, da si z njo že dolga leta belimo glavo. Rubežni so vzlic temu na dnevnem redu. Koliko se potoci tu grenkih solz, koliko nemira in gorja prihaja dan za dnem v naše domove?

Spričo vsega tega nam bodi dovoljeno vprašanje:

Ali ni naša prva krščanska in človeška socialna dolžnost, da najprej izdatno in korenito pomagamo lastni krvi? Če je vsak človek naš bližnji, nam je vendar najbližji — lastni brat?

Le kako more tedaj še kdo zagovarjati pri nas gnotne žrtve za Kitajsko, za Indijo in kaj vemo, za kam vse po svetu, a v isti sapi trditi, da doma in domačim ne moremo pomagati? Saj imajo vendar prvenstveno pravico do pomoči iz narodovega premoženja tisti domačini, ki so

sami ali po svojih prednikih pomagali to premoženje ustvariti in ohranjati, pa danes brez lastne krivde ječe v strašnih krempljih pomanjkanja in siromaštva!

To je za vsakega mislečega človeka tako jasno, da je skoraj škoda izgubljati besede o tem, kljub temu pa nekateri ljudje menda tega ne uvidijo. Le po kakšni božji postavi naj bi bilo ukazano, da mora človek mater, očeta, sina, hčer, brata in sestre pustiti, naj umro za lakotjo, njim namenjeni grizljaj pa ukrasti in ga dati manj potrebnemu ali celo bogatemu tujcu? V očeh vsakega zdravega človeka je tako dejanje zločin, ki ga je treba zatreti in korenito odstraniti!

Po vsem tem se nam zdi, da je naš najvažnejši misijon — doma. Dom, lastna kri kliče na pomoč in vabi misijonarje, ki bi ji znali in hoteli pomagati. In ker je ta misijon tako bridko zanemarjen, se ne čudimo, da vzklika »Delavska politika«:

»Zakaj bi moral Kerec biti na Kitajskem, ne vemo. Ako bi bili Slovenci narod, kot so Angleži ali Amerikanci, bi to razumeli. Kajti misijoni imajo za narode s kolonialnim apetitom svoj pomen. Znana je prislovica, ki pravi, da pride misijonar pred trgovca, za njima pa vojak, ki zasede deželo. Zato vlade velikih držav podpirajo misijone in misijonarje. One naj bi tudi podprle g. Kereca, ki s preobračanjem pogonov utira pot nositeljem evropske »civilizacije« na Kitajskem. Naj se zadovolje, da smo jim poslali g. Kereca, na njih pa je, da poskrbe za telesni blagor misijonarja.«

Dokler bodo listi dan za dnem polni poročil, kako si je ta ali oni vzel radi bede življenje, kako je ta ali ona mati zavoljo revščine usmrtila lastnega otroka, kako po naših hribovskih vaseh tavajo otroci domala nagi okrog in se morajo marsikje zadovoljiti z neslano jedjo; dokler se bodo morala naša dekleta v bedi in sramoti prodajati po svetu, ker smo bili doma tako brez-

srčni, da jim nismo privoščili poštenega kruha, vse dotlej je naša kri — naš prvi in edini misijon. Vsem onim pa, ki kljub tolikšni bedi še hočejo izmognati iz naše revščine še zadnji be-raški dinar, kličemo v spomin deseto božjo zapoved, ki pravi: »Ne želi svojega bližnjega blaga!«

Če velja za nas, naj velja še za Kitajce, ali ne?

## Takse prosta davčna in zemljo-knjižna potrdila

Po določilih čl. 55. uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov so oproščeni vsi opraski sodnega postopka in vsi dokumenti v zvezi s to uredbo vseh pristojbin, izvzemši pritožbe na okrožna sodišča. Da bodo denarni zavodi mogli uspešno poslužiti se pritožb proti izdanim kmetijskim potrdilom, so jim potrebna potrdila davčnih uprav o vseh obdavčenih dohodkih. V zvezi s tem je finančno ministrstvo izdalo s soglasjem pravosodnega ministrstva tole obvestilo:

Vsa potrdila, ki jih izdajajo davčne in katastrske uprave po določilih uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, so prosta pristojbine v smislu čl. 55. navedene uredbe. Na vsakem takem potrdilu mora oblast, ki ga izda, navesti v smislu določil čl. 7. pristojbinskega zakona, s kakšnim namenom in komu se je potrdilo izdalo, in da se za druge namene ne sme rabiti.

## Kraljevski milijoni za klanje

Polagoma prihaja na dan, odkod jemlje španski general Franco denar za boj proti zakoniti vladi.

Vsako ve, da je za vojno treba denarja, mnogo denarja. Da podpirajo Franca kapitalisti, je bilo že zdavnaj znano in priznано, nedavno pa je svet izvedel, da podpira imenovanega generala tudi rodbina bivšega španskega kralja Alfonza.

Kraljeva teta je namreč izjavila, da je vladarska rodbina doslej dala generalu Francu na razpolago že 2 milijona funtov šterlingov (nad 4 milijarde dinarjev), ker je obljubil, da se bo kralj v 14 dneh lahko vrnil na prestol! Rekla je tudi, da kraljeva rodbina več sedaj ne more dati, da Francova zadeva itak stoji slabo in da niso mislili, kako močna je republikanska vlada.

## Prepovedan Mačkov letak

V Zagrebu je bil izdan in natisnjen letak z naslovom: »Govor pretsjednika dr. Vlatka Mačeka«.

O čem govori letak, ne vemo, ker je državno tožilstvo v Zagrebu širjenje tega letaka, oziroma Mačkovega govora, prepovedalo.

## Palača za 100 milijonov

Pretečeni teden je imel Klub arhitektov v Beogradu sejo, na kateri se je razpravljalo o načrtih za gradbo reprezentativne palače, ki jo nameravajo graditi za predsedstvo vlade, za kataster in upravo državnih monopolov. Večina arhitektov je bila mnenja, da dosedaj nagrajeni načrti za zgradbo monumentalne palače, ki bo stala nad 100.000.000 dinarjev, niso primerni. Bajse se jim zdi vse premajhno. Če se na primer pri nas gradi iz državnih sredstev kak fuglovž, pa tarnajo, da bo prevelik, da bo kvaril lice pritličnemu mestu itd. Beograjski arhitekti imajo prav.

## Prevratna propaganda na kmetih

Pred kratkim je bilo v Silistriji na Bolgarskem 338 kmetov obtoženih zaradi prevratne propagande. Izmed teh jih je bilo 92 obsojenih na težko ječo od enega do dveh let.

Znak časa, ki nikakor ni zdrav.

# Doma in drugod

## Volitve v kmetijske zbornice

Kmetijski minister g. Svetožar Stanković je odločil, da se bodo vršile volitve v kmetijske zbornice 27. junija v sledečih banovinah: v dravski, drinski, dunavski, moravski in savski. Na dan 4. julija pa v vrbaski, primorski, zetski in vardarski.

Za svetovalca kmetijske zbornice je lahko izvoljen državljan kr. Jugoslavije, kateremu je kmetijstvo ali gozdarstvo glavni poklic. Biti ne sme aktiven državni ali samoupravni uslužbenec. Volitve se vrše na sedežu sreza in se voli tajno z listki.

## Razprava o cenah modri galici

V soboto se je vršila v Beogradu razprava o ceni modre galice, ki je letos poskočila za din 185. Razprave so se udeležili zastopniki kmetijskih zadrug in društev, kmetijskega in trgovskega ministristva in profesorji kmetijske visoke šole. Na razpravi se je menilo, da znašajo letos proizvodni stroški za modro galico dinarjev 294 po stari ceni bakra, po današnji ceni pa znašajo okrog din 357.

Večina govornikov je ostro obsodila pogodbo, ki jo je l. 1931. napravila z državo »Zorka«, tvornica modre galice v Subotici. Omenjena pogodba nudi tvornici največje ugodnosti pri določanju cene modri galici. Pogodba velja za 10 let in izteče šele 1941. S to pogodbo se država obvezuje, da bo tovarna določala cene vsako leto na podlagi londonske borze, država pa ne bo znižala carine, ki znaša 12 zlatih dinarjev na 100 kg.

Dragotin Poljić, oficir v Posavju, je pri razpravi trdil, da tvornica »Zorka« mora zaslužiti v štirih letih 85 milijonov dinarjev. Samo letos pa da bo zaslužila 25 milijonov dinarjev. Govorniki so zahtevali, da se pogodba ukine.

Glavni upravnik Zveze srbskih kmetijskih zadrug je omenil, da so se že vršili razgovori med jugoslovanskimi in bolgarskimi zadrugarji za ustanovitev zadrugne tvornice modre galice.

## Odmev zagrebških dogodkov

Kakor bo čitateljem znano, so se v Zagrebu pred nekaj dnevi stepli fašistični in levčarski vseučiliški študentje. Pri tem je bil ubit levčarsko usmerjen slušatelj prava, doma iz Splita. Truplo mlade žrtve so tedaj prepeljali domov in ga položili v Splitu k večnemu počitku.

Dogodek, ki ga je treba vsekakor obžalovati, je povzročil precej hrupa in tudi besedovanja po časopisju. Kot nepristranski opazovalci moramo mi samo naglasiti, da je pač skrajno trpko znamenje nezdravih razmer, če se začno zaradi različnih naziranj izobraženci med seboj pobijati. Kam nas to pelje in kam bo prišel narod, če bo imel v tistih, ki se pripravljajo, da bi postali po svoji izobrazbi in sposobnostih drugim vzor, take nestrpne in slabe vzglednike? Ali res mladina več ne ve, da idej ni mogoče niti širiti niti ubijati s krvjo, ampak samo z delom?!

Univerza je bila po tem dogodku 12 dni zaprta; ob zopetnem začetku predavanj pa je rektor izdal na dijaštvo proglas, v katerem poziva visokošolce k pameti in treznemu delu.

Upajmo, da bo vsaj kri spametovala vroče glave. Kdor pa je umsko tako omejen in misli, da je treba drugače mislečega človeka ubiti, ta ne spada na visoko šolo, ampak — v prisilno delavnico!

## Zapik! Ne velja!

Saj poznate otroke, kako se vedejo, kadar se jim kaj ponesreči. »Zapik! Ne velja!« vpije takole otroče in hoče s tem doseči, kar pač pri prvem poskusu v igri ni moglo doseči.

Tako podobno si nekateri kregi v Logatcu zanišljajo politično delo. Še zdaj jim ne dajo

miru občinske volitve. Tožbe na upravno sodišče so dale priliko, da je bila tudi sodniško ugotovljena nespornost volilnega izida. Toda gotovim ljudem to ni prav. Očitajo si, da niso bili dovolj spretni in da bi se izplačalo poskusiti stvar še



Pretečeni teden je prispel v Berlin 80 let star angleški poslanec George Lansbury, kjer se je sestal s Hitlerjem. Posetu pripisujejo za evropski mir veliko važnosti.

enkrat. Zato so si brihtne glave izmislile, da bi bilo prav za prav potrebno izvršiti še eno prekomasacijo, izzvati na ta način razpust sedanjih občinskih odborov in se z novo korajžo ter z novim sistemom pedati v nov volilni boj.

Pričakujemo, da državna oblast ne bo upoštevala takega kujanja in s tem tudi čemerikavim političnim otrokom pokazala in depovedala, da je zakon več kakor igračknanje nekaterih, ki bi radi zmeraj kaj popravljali — zase, seveda!

## Kaj se godi po svetu

V zadnjem času je nastalo v evropski politiki važno preusmerjenje, ki ga je povzročila izredna delavnost italijanske diplomacije. Ta stremi z vsemi napori za tem, da kar največ držav spravi v svoje interesno območje.



Stalin, ki vodi Rusijo k demokraciji

V nizu teh pojavov naj čitateljem nekoliko osvežimo nekatere važne dogodke, kakor: jugoslovansko-italijanski sporazum, nedavni obisk turških državnikov v Beogradu, prihod poljskega zunanjega ministra Becka v Jugoslavijo itd.

Podobno in morda še bolj živahno gibanje je opaziti v diplomatskem delu glede odnošajev med Madžarsko in Poljsko, med Romunijo in Italijo, med Avstrijo in njenimi sosedami in Italijo ter Nemčijo, skratka: Rim in Berlin sta napela vse svoje sile, da si čim bolj zagotovita

## Zadružništvo ustvarja novo družbo

Pred nedavnim so v Virovitici zborovali zadrugarji. Na zborovanju je govoril tudi minister brez portfelja g. Voja Gjorgjević. Med drugim je dejal:

»Naša država in naša družba nimata druge poti razen pot skozi zadružništvo. Potom zadružništva se bomo izognili socialnim trenjem in spravili v sklad načela demokratske politike z načeli gospodarske politike z načeli gospodarske demokracije. V nasprotju z lažnim demokratizmom, ki v politiki nezvesto izenačuje ljudi, a v gospodarstvu dovoljuje absolutizem kapitala, — združništvo to onemogoča in malega človeka napravlja svobodnega, neodvisnega in v nekem pogledu enako močnega kakor je danes tisti, ki ima največ kapitala. Namesto fantastičnih ideologij, katerih pravica je neznana, nam zadružništvo nudi visoke vzore, ki so že danes uresničeni v mnogih državah.

Če je Finska močna, če je Danska srečna, če je Češkoslovaška bogata, če je Švedska krepka, se morajo za to zahvaliti zadružništvu. Mesto revolucije in raznih poskusov zadružništvo potom evolucije (razvoja) dviga človeka in ga usposablja za življenje ter ustvarja novo družbo miru, ljubezni in družabne solidarnosti (složnosti).

Mi smo se vedno borili za razmah, razvoj in napredek zadružništva, zato nas besede g. ministra resnično veselo. Želimo samo, da bi čim prej v vsej državi postale resnica v vseh paragrafi zadružništva, zlasti pa tudi hrbljenica slovenskih kreditnih zadrug. Tudi mi smo vedno naglašali in poudarjamo še danes, da je politična svoboda brez zdravega gospodarskega mozga le majhna vrednota in bolj mamilo kakor pa resnična dobrina!

vpliv na Podunavje in na Balkan ter preko nje ga še na Malo Azijo (Turčijo).

To vse so pojavi, katerih posledice bomo spoznali šele čez čas. Glede njih sadov za nas pa so mnenja močno različna ne le pri nas, ampak tudi zunaj v svetu.

V času, ko je bil avstrijski kancelar Šušnik v Benetkah in poljski zunanji minister Beck v Romuniji, se je mudil v Rimu nemški general Göring. Maja pride v Rim nemški zunanji minister Neurath, govori se pa tudi o sestanku med Hitlerjem in Mussolinijem ter celi vrsti drugih političnih sestankov.

Ob takih razmerah je razumljivo, da tudi angleška in francoska diplomacija ne drži rok križem in se prav nič ne čudimo, ko slišimo o novem

### vojnem sporazumu

med Francijo in Veliko Britanijo.

Rusija je trenutno precej zaposlena doma, vendar ni dvoma, da je blizu Angliji in Franciji, tako da polagoma nastaja v Evropi precej podoben

### položaj kakor pred letom 1914.

s to edino izjemo, da imamo na evropskem zemljevidu novo velesilo, ki pa je vsekakor prožnejša in mnogo bolj udarna kakor je bila nekdanja Avstro-Ogrska. Poleg tega je z nastankom novih nacionalnih držav srednjeevropski položaj mnogo bolj zapleten in smo prepričani, da tudi z vsemi temi konferencami ne bo razčiščen.

Kakor je videti, da se na rimska pola nagiblje Balkan, tako po drugi strani gre

### Poljska

močno po nemškem taktu in si le s težavo mislimo, da bi bilo to v korist Poljski sami, še manj pa ostalim slovanskim državam in slovanski misli sploh.

Ceprav motrimo na politiko brez čustvenosti, nam že površen pogled na zemljevid pokaže, da tvorita najbolj naravno zavezništvo za Poljsko pač Češkoslovaška in Rusija. Kljub tej jasnosti nam razvoj dogodkov vsiljuje bojazen, da se ponavlja tudi sedaj star slovanski greh nesloge. Mesto teh naravnih zvez se zdi Poljski bolj važno, iskati načinov in potov, kako bi si onemogočila stike in zveze z Rusijo, da o odnosih do Češkoslovaške niti ne govorimo. Kam to pelje in komu bo v korist, je na dlani. Kako naj se ustvari »mirovno obzidje«, dokler ni resničnega, nad medsebojnim zaupanju slonečega miru med lastnimi krvnimi sosedi? Po našem mnenju bi tudi poljski politiki sami na to vprašanje težko našli — pameten odgovor.

### V Španiji

divja borba dalje. Kontrola, ki je zdaj na predlog londonskega odbora za nevmešavanje že v polnem razmahu, po vsej verjetnosti ne bo rodila nobenih posebnih sadov. Kajti kontrolorji nimajo izvršilne (eksekutivne) pravice in oblasti, ampak samo nadzorno oblast. Ti torej dovoz v Španijo lahko nadzirajo, ne morejo ga pa preprečiti. To je seveda, vsaj za Španijo, precej medla zadeva. Nekak pomen utegne imeti kvečjemu za države, ki kontrola izvajajo. **One same pridejo pri tem do nekakega kontrolnega merjenja svojih sil.** Čeprav zveni takale trditev precej drzno, bi človek vendarle rekel, da je bil bržkone to glavni, čeprav skriti namen — Anglije. V Španiji se namreč ni radi tega prav nič spremenilo. Franco napada republikance, republikanci frankovce, kri teče dalje, ljudje mro, dobrine propadajo, borba divja z nezmanjšano silo. Vprav to dokazuje, da v Španiji ne teče kri radi nekšnih ideologij, kakor bi hotel svet prepričati del svetovnega tiska, ampak gre za španski narod — ali proti njemu. Kjer pa je

na dnevnem redu tako življenjsko vprašanje, tam ne more biti govora o popuščanju.

**Frankovci** so zadnje čase zopet silovito bombardirali Madrid in povzročili mnogo škode in žrtev, ne da bi s tem dosegli kakšen vojni uspeh.

**Republikanski general Miaja** je sedaj izjavil, da bo za vsako bombardiranje Madrida odslej porušil po eno mesto, ki ga imajo v oblasti Francove čete, torej: **Zob za zob!**

### Amerika za mir

V Ameriki so nedavno ustanovili društvo »Hči ameriške revolucije«. Na ustanovnem občnem zboru je govoril tudi svetnik zunanjega ministrstva Wells, ki je v svojem govoru pozval vse evropske države, naj sodelujejo pri miru.

Zaradi nevarnosti vojne naj pa tudi Amerika upošteva dvoje: V vsakem vojnem spopadu naj ostane ob strani, po drugi strani pa naj s svojo moralno podporo sodeluje aktivno pri ustvarjanju mirnega razporeženja med narodi. Rezultati vseameriške konference miru v Buenos Airesu, je nadaljeval svetnik Wells, bi mogli koristiti tudi Evropi. V Buenos Airesu so ameriški državniki izjavili, da hočejo sodelovati pri omejitvi oboroževanja.

Včasih je veljalo pravilo, da lepa beseda lepo mesto najde. Zdaj je videti, da niti to ne velja več. Kljub tako lepim besedam, kakor jih je izrekel ta ameriški diplomat, ki bo baje v kratkem imenovan za namestnika zunanjega ministra Združenih držav, vendar vemo, da gre najmanj 20 odstotkov vseh svetovnih dogodkov za oboroževanje. Ta številka iz leta v leto narasča. Čeprav narodi brezmejno trpe pod tolikšnimi bremenmi, ni še od nikoder goloba z oljkovo vejico, ki bi svetu oznanil, da je nevarnost krvavega vesoljnega potopa — minila. Ko diplomatje govore o miru, ima človek skoraj vtis, kakor da modrujejo latovi o poštenosti.

## Guvajmo naše vinogradništvo!

Milijarde narodnega premoženja so položene v naše slovensko vinogradništvo, najvažnejšo panogo gospodarstva. Nešteto žuljev in pletnih srag zahteva vsak liter pridelanega vina. Tisoče in tisoče predavanj in poizkusov, neštete pouka je trebalo, da so naši marljivi strokovnjaki poučili narod o sajenju in oskrbovanju vinske trte, ter so se naši grički tako vestno zasadili z zlahkno vinsko trto, danes pa izgleda, kakor da bi bil ves trud in denar zastonj. Izgleda, da je naše **kvalitetno vinogradništvo obsojeno na pogin**, ker naš pridelek nima primerne cene, ker se uvaža brez kontrole manj vredno in zato cenejše vino iz drugih krajev.

Ce se uvoza tega vina ne da zabraniti, je treba storiti kaj drugega. Vsa nam povzročena škoda z uvozom južnih vin namreč leži v tem, **da se to manj vredno, cenejše in slabše vino reže z našim dobrim, kvalitetnim blagom ter se potem prodaja kot naše vino.** Ne le uvoz, ampak rezanje in prodaja tega vina kot domače blago in pod domačimi imeni kvari ceno in ugled našim vinom ter ubija rentabilnost našega vinogradništva. Zadnja letina n. pr. je bila zelo slaba z ozirom na množino pridelka! Naravna posledica bi bila **porast cen**, ki pa ni nastopila zaradi mešanja naših vin z južnimi, ki se uvažajo v ogromnih množinah. Tako je bilo n. pr. v Mariboru zaplenjenih pred kratkim 60.000 l pokvarjenega vina iz Banata, v Ljubljani se je zgodil pred leti isti slučaj z rdečim dalmatincem, v Ormož pridejo tedensko vagonke pošiljke iz južnih krajev in samo v decembru se je uvozilo 8 cistern banačana. Koliko pa pride tega vina v Ptuj, Celje, Kranj, Ljubljano, Čakovec in druge kraje, pa sam Bog ve. Obdelovalni stroški za naše vinograde pa rastejo (galica, mezde), cene vin padajo, uvoz manjvrednih vin se množi in tako se naše vinogradništvo sistematično ubija!

In vendar bi bila pomoč dokaj enostavna in brez večjih stroškov:

1. Kraljevska banska uprava naj izvede natančno **kontrolno** uvoženega vina, da se bo vedelo: kdo, kdaj in odkod je uvozil vino.

2. To vino naj se točno pregleda, če odgovarja predpisom vinskega zakona, ker vzroka je dovolj, da se **uvode** kontrola.

3. Kontrola naj tudi dožene, komu se je uvoženo vino prodalo naprej do točilca na drobno.

4. Rezanje tega uvoženega vina naj se kot tako pri prodaji označi.

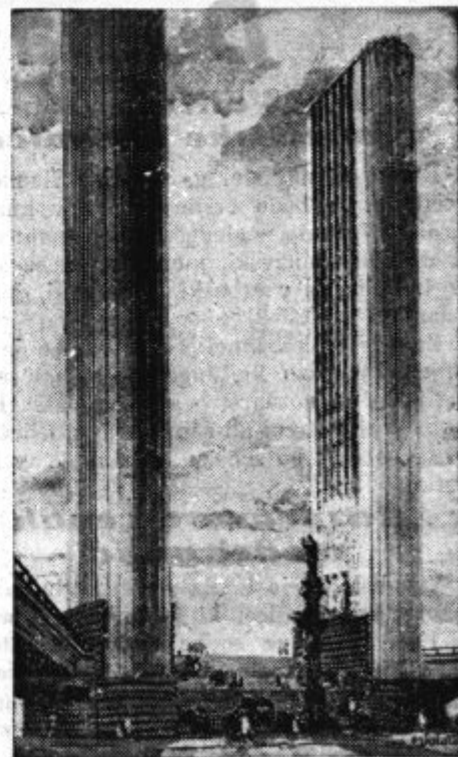
5. Kletarski nadzorniki naj se plačajo tako, da bodo zamogli svojo težko službo opravljati popolnoma, kar se do sedaj zaradi premalih doklad v praksi ni moglo vršiti vsled zamujenega dela.

6. Prestopki naj se strogo kaznujejo in kazni naj se stekajo v sklad za pospeševanje slovenskega vinogradništva.

7. Domače zadruge, ki uvažajo banatsko ali dalmatinsko vino, naj se razpuste, ker ne služijo svojemu združnemu namenu.

Za vse navedeno bi bilo treba samo dobre volje merodajnih faktorjev, odločitve in tozadevne uredbe. Banovinske kontrole na uvoženo vino **ne more nikdo zabraniti!** In s to kontrolo bi bilo že mnogo storjeno za prvo silo v prid našemu trpečemu vinogradništvu. Dokler se ne uvede natančna banovinska kontrola, naj vinogradniki sami pazijo na uvoz in naj vplivajo tudi na svoje znance in prijatelje, da bodo **dosledno odklonili vsako vino**, ki ne odgovarja svojemu imenu, pod katerim se toči, kajti večkrat se toči tak rizling, šipon, traminec, silvanec, haložan, pekrčan, ljutomerčan, jeruzalemčan, da človek ne ve ali je zrastlel na hruški ali na drenu!

Vinogradniki, naša rešitev bo le v skupnosti, slogi in samopomoči po geslu: »kmet, pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« Skupne zahteve, ki se bodo morale upoštevati, bomo stavili lahko samo tedaj, če bomo vsi do zadnjega organizirani. To zahteva že današnji čas, v katerem po-



100 metrov visoka lesena stolpa, ki tvorita glavni vhod na svetovno razstavo v Parizu

sameznik ne pomeni mnogo, temveč le celota — skupnost. A kmetje, ki nas je največ, smo raztreseni in razcepljeni in se ne sporazumemo, ker za to pač skrbijo oni, ki jim naša nesloga polni njihove mošnjčke. Prav tako tudi vinogradniki.

Imamo pa skromen, zdrav začetek našega združenja, imamo Vinarsko društvo za Slovenijo s sedežem v Mariboru, s podružnicami v vseh vinorodnih okoliših, ki že vrsto let deluje za splošni napredek vinarstva, posebno skrbi za strokovni pouk, tisk, razstave itd. Da bo moglo svojo nalogo **popolnoma** izvajati (dejanska zaščita naših vin potom kontrole, zakonodaja, carinska politika), je predvsem potrebno, da se v njem včlanimo in s tem **združimo** vsi vinogradniki cele Slovenije k delu za čuvanje naših interesov.

Tudi vprašanje Kmetijske zbornice je za nas vinogradnike predvsem važno. Saj je vinogradništvo v gotovih predelih Slovenije **odločujoč** gospodarski faktor, ki je nenadomestljiv, zato bo potrebno, da bo v isti tudi poseben oddelek za vinarstvo, v kalerega naj se pošljejo praktični vinarji, izbrani po ljudski volji in presodnosti, taki, ki krizo vinogradništva čutijo na lastni koži, v našem slučaju v sporazumu z Vinarskim društvom, kot največjo zastopnico vinogradništva. — Zato na delo in v borbo za ohranitev naših pravic!

Joško Tomažič, Vitan.

## Vabilo

na

## XV. redni občni zbor

### „EKONOMA“

osrednje gospodarske zadruge v Ljubljani

F. Z. Z. O. Z.,

kateri se vrši

v soboto, dne 15. maja 1937 ob 11. uri dopoldne v združnih prostorih, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1936.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako občni zbor ob določenem uri ni sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo sklepal veljavno brez ozira na število prisotnih članov.



# Kmetska mladina

## Fantje in dekleta, pogumno na plan!

Kdo med nami ne hrepeni po sreči, po lepšem in popolnejšem življenju? V najgloblje globine človekovega srca je vsajena težnja po dvigu iz mraka na svetlo, v tiste sončne višave, kjer si človek lahko sam kuje svojo usodo.

Narod pozna prelepo šego, po kateri pripisuje srečenosno moč štiriperesni deteljici. Tako visoko jo ceni ljudska vera, da je razpletla in pretkala to ljubko rastlino s celim vencem čudovitih lastnosti. Ni vsakomur dano, da bi ugledal štiriperesno deteljico, kdor pa jo najde, naj je ne trga z rokami, ampak z usti, če hoče, da mu bo ta deteljica znanilka sreče.

Nobena ljudska vera ni brez podlage, vsaka skriva in hrani v sebi globoko resnico. Kakšna resnica tiči torej v judski veri o štiriperesni deteljici?

Ta vera nam dokazuje, da je vir in temelj sreče — narava.

Glejte, fantje in dekleta, mi smo našli svojo štiriperesno deteljico in smo jo izbrali za znak zavedne kmetske mladine! Ne trgamo je z rokami, ampak jo z ljubeznijo in ponosom nosimo na svoji srčni strani, da nam bo znanilka in budilka sreče slovenske vasi in slovenskega kmetskega naroda.

Rekli smo, da izvira sreča iz narave. Kdo pa je nosilec narave v organizirani družbi? Tisti, ki v vednem stiku in v živi povezanosti z naravo obdeluje zemljo, namreč kmet.

To zavest vzbuditi, temu spoznanju pomagati do popolne zmage in veljave, to je naloga kmetske mladine in te naloge nas neprestano spominja naš znak — štiriperesna deteljica.

»Vsak je svoje sreče kovač,« pravi pregovor, naša štiriperesna deteljica pa nam kliče, da smo mi kovači srečnejše bodočnosti slovenske vasi in slovenskega naroda v okviru jugoslovanske skupnosti in človečanstva.

»V kmetski državi vladaj kmet in piši usodo narodu in grudi, ki jo obdeluje!« nam kliče štiriperesna deteljica. To je sicer častna, a težavna naloga, polna odgovornosti. Zato pa se moramo nanjo temeljito pripraviti in se vsestransko usposobiti zanjo.

Treba nam je v prvi vrsti sloge in enotne močne volje po izpopolnitvi in napredku.

Treba nam je široke izobrazbe. Spoznati moramo vse potrebe, vse rane in bolečine, pa tudi vse odlike in vrline lastnega naroda. Tako pripravljene dozorimo šele za samoodločbo. Ne bo nam treba kimati in zaverovano poslušati nasvetov raznih prijateljev, ampak bomo lahko sami našli pota in sredstva za razvoj in napredek.

Teh usposobljenosti ne moremo doseči, če smo razcepljeni in neenotni. Saj vemo, da je posameznik lahko šibek, množica šibkih pa lahko pomeni silo, odločujočo moč, ki si ukloni usodo!

Zato nam je potrebna organizacija! Kolikor popolnejša je, kolikor tesneje nas bo povezala, toliko večji in pomembnejši bodo naši uspehi, toliko bližji nam bo čas, ki štemimo po njem.

Nov duh veje po slovenski zemlji. Stiska, v kateri živi naš kmetski človek, je že marsikomu odprla oči. Naloga nas vseh je, delati po svojih najboljših močeh za to, da spregledajo vsi in stopijo v naše vrste. Nihče ne sme ostati slep, nihče tavat ob strani!

Fantje in dekleta, slovenska rodna gruda vas kliče duh Matije Gubca prihaja, duhovi naštetih kmetskih mučnikov, ki so za kmetsko

svobodo padli, prihajajo k vam. Ali ni naša sveta dolžnost, da se v hvaležnosti za njihovo ljubezen, za njih mučeniško prelito kri odzovemo temu vabilu, temu ponosnemu klicu, ki nas vodi v srečo in napredek?

»Sveta si, zemlja slovenska« — nam poje pesnik, mi pa hočemo, da rasti na tej zemlji srečen, zdrav, gospodarsko in kulturno napreden in svoboden narod, ki bo »na svoji zemlji svoj gospodar! Hočemo, da tuji in domači mogotei priznavajo in spoštujejo naše pravice in naš dom.

K temu cilju nas v senci velikih kmetskih mučnikov vodi na zelenem praporu srečenosna štiriperesna deteljica v krepkem okviru naše edine kmetsko-mladinske organizacije — Društva kmetskih fantov in deklet.

Fantje in dekleta! Zelena barva je barva pomladi, barva življenja in sveže, sočne rasti! Kakor še spomladi razveseli oko, ko skopni sneg in ozelene naša polja in trate, naši gaji in vrtovi, tako naj nas vse zeleni prapor navdaja z veselo vero v življenjsko moč kmetskega napredka, zmage in rasti! Zeleni prapor nam bodi glasnik nove kmetske pomladi, ki bo v bujni rasti prerodila našo vas in naš narod.

Štiriperesna deteljica, znanilka sreče nas bo spremljala na tem zmagovitem pohodu. S častjo in poštenjem, z ljubeznijo in zavestjo jo nosimo, da bo uspevala in rasla v vsakem srcu, v vsaki vasi, v vsaki hiši in v vsaki najbolj skriti gorski koči.

Pomlad in sreča, dva svetla cilja, dva poroka slovenske bodočnosti nosi s seboj slovenska kmetska mladina. Kdo bi ne želel z vsem ognjem, z vso plemenito gorečnostjo mlade duše iti z njo?!

Štiriperesna deteljica kliče, fantje in dekleta, pogumno na plan!

T. P.

## Frankolovo

Društvo kmetskih fantov in deklet na Frankolovem priredi igro »Prisega o polnoči« v ne-

deljo, dne 9. maja ob 3. uri popoldne pod Šnabnovim kozolcem. Prav vljudno vabimo vse prijatelje kmečko mladinskega gibanja, da se igre udeležijo. Vabimo tudi društva kmetskih fantov in deklet od vojniškega okrožnega odbora in od konjiškega-podobora. Za vse ugodna avtozveza.

## Socka pri Vojniku

Tukajšnja gasilska četa uprizori na binkoštni ponedeljek t. j. 17. maja ob 3. pop. igro »Tri sestre«. Igra se vrši v graščini Socka. Čisti dobiček namenjen za stavbo novega gasilnega doma v Socki. Vljudno vabljeni. Pomagaj Bog!

## Ljubečna pri Celju

Društvo kmetskih fantov in deklet Ljubečna je priredilo dne 18. aprila t. l. v prostorih gostilne tov. Mice Naglič v Ljubečni komedijo v treh dejanjih »Vdova Rošinka«. Dvorana je bila nabito polna. Igralci so rešili prav dobro svoje vloge, posebno pa Vdova Rošinka v osebi tov. Anice Naglič. Vkljub temu, da so bili igralci po večini novinci, se to ni opazilo pri igri. Zato se je zahvaliti požrtvovalnemu in izkušenemu režiserju, tov. Francu Levcu. Med kratkimi odmori nas je zabaval polnoštevilni tamburaški odsek Prosvetnega društva Trnovlje-Ljubečna. Med gledalci smo opazili tudi tovariše iz sosednjega društva Škofjavske in Trnovlje. Lepo uspela prireditelj našega društva nekaterim ni bila po volji. Boje se našega zdravega kmetskega gibanja. Zgubili so razodnost.

Po predstavi so nasprotniki napadli nekatere naše fante in tov. Rudi Štokarja so z noži in žilovkamj težko ranili Ranjeni Rudi je moral v celjsko bolnico. Upamo, da bo skoraj ozdravel in zopet posegel v naše delovanje. Tistim prenapetjem pa želimo, da bi prišli do spoznanja, da je pretep že zdavnaj iz mode. Mi pa gremo neustrašeno naprej v izobrazbi, prosveti in kulturi. Naš pokret bomo zanesli v poslednjo hišo našega okraja. Žilavke in nože pa prepuščamo drugim.

## Ves narod se mora boriti z jetiko

Zopet se bliža protituberkulozni teden. Že slišimo pritožbo: »Zopet zbirka...«

Neresni in nezreli bi bili, ako bi smatrali, da vsako leto Protituberkulozni teden ni potreben, ali ako bi celo pokazali nevoljo in odklanjali sodelovanje pri prireditvah tega Tedna. Jetika je tako resna in težka ljudska bolezen, da morajo biti problemi njenega zatiranja stalno na dnevnem redu; vedeti moramo, da je vse, kar v borbi proti tej ljudski kugi storimo, veliko in veliko premalo v razmerju z gospodarsko in socialno škodo, ki jo narodu in državi leto za letom povzroča. Narod, ki z dejanji ne pokaže, da je njegova notranja odpora in ustvarjajoča moč zgrajena na živi zavesti skupnih dolžnosti napram skupnim narodnim potrebam, ni narod v kulturnem in etičnem smislu besede. Jetika predstavlja vsenarodno nevarnost, okoli te osi so visoko nagromadena najtežja naša socialna vprašanja.

K stvarnim kulturnim potrebam in dolžnostim naroda zato spada, ako vsako leto vsaj enkrat skrbnejše, zbranejšje in resnejše svoje misli potopimo v neizmerno socialno gorje, ki ga narodu povzroča jetika. Pohitimo vsaj v duhu v bedne kraje in domove naše domovine z zavestjo, da so nam tudi oni v bedi in trpljenju bratje in sestre po krvi in duši. Na teh pobožnih polih bo marsikdo spoznal, da je bil do danes premalo človek in da je premalo ljubil svoj narod, ki je vsem vir življenja.

Protituberkulozni teden se vrši od 2. do 8. maja. Kaj pa hočemo doseči v tem tednu? Narod v njegovi celoti, do zadnjih bornih koč po rebrih, hočemo opozoriti na strahote te bolezni, dati hočemo ljudstvu o bolezni potreben pouk, oživeljati smisel za samopomoč tudi v stvarih ljud-

skega zdravja in povedati, da je zdravje edino bogastvo. Drug namen pa mora biti, da zbiramo v tem tednu sredstva za uspešno borbo proti jetiki na najširši črti. Jetika denar dobesedno žre in ogromna sredstva so potrebna, da bo to žrelo zasuto. Ponoviti moramo svojo voljo: **milijon Slovencev, milijon dinarjev!** Zato mora biti naša zbirka res vsenarodna, vsesplošna in ne sme biti omejena na par ljudi ali krajev. Tako bodo mogli mali dinarčki ustvariti velik milijon!

Protituberkulozna Zveza sme na moralni in gnotni uspeh Tedna samo takrat računati, ako bodo njena navodila za izvedbo Tedna povsod našla krepak odziv. Po banovini je raztreseno nebroj protituberkuloznih lig, drugod so ustanovljeni posebni odbori, tako, da bo organizacijska mreža kar najpopolnejša. Treba je samo tole: Zdravniki se morajo zavedati, da so zdravniki ljudstva, kulturna, telovadna in sportna društva morajo vedeti, da gre za njih lastno stvar, šole za učitelji in učenci vred morajo živeti z zavestjo, da sodelovanje v protituberkuloznem skrbstvu spada k prvim dolžnostim ljudske zdravstvene prosvete. — Razumijstvo vseh poklicev, vsi, prav vsi moramo s krepkim delom pokazati, da razumemo svojo kulturno dolžnost napram narodu.

Zato vas protituberkulozna Zveza prosi: **ne pozabimo, da smo narod, ki hoče na vseh straneh kvišku!**

Upravni odbor: dr. Joža Bohinjec, dr. France Debevec, dr. Alfonz Levičnik, Filip Uratnik, Rado Čelešnik, dr. Robert Neubauer, dr. Oton Fetičič, dr. Lavoslav Mastnak, dr. Ivo Pire, dr. Ivan Pless, dr. Slava Lunaček-Kristan, dr. Franc Zupan.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1937.

## Mlatič

### V boj proti črni kugi!

Gospodje, ki nimajo otrok, strašno radi poročajo otroke. Pišejo in pridigujejo o beli kugi, groze s peklom in obljublajo nebesa, kakor pač kaže.

Glasilu katoliškega tiskovnega društva je te dni posebno vneto poročalo o važnih ukrepih, ki jih je v tem pogledu nedavno sprejel italijanski ministrski svet. Kot najpomembnejši sklep omenja ta list naslednji:

»Država bo podpirala družine z večjim številom otrok z letno podporo v višini več tisoč lir. Podeljevale se bodo premije za mladoporočence in porode.

Dalje je ministrski svet sklenil izvajati nova določila o znižanju davkov pri poročencih z velikim številom otrok; v izjemnih primerih bodo lahko tudi popolnoma oproščeni davkov in šolskih pristojbin za otroke.

Ostali ukrepi gredo na korist državnih uradnikov in uradnikov ustanov, ki so pod državnim nadzorstvom z večjim številom otrok. V načrtu je tudi periodično zvišanje plač pri porodih otrok; tako namreč, da uradniku ne bo treba čakati let za povišanje, kakor jih določa uradniška uredba.

Sedanja določba za častnike, ki bi se želeli poročiti, določba po kateri bi nevesta morala prinesiti določeno doto, se razveljavi.

Tako poroča nedavno ta list. Kako pa ti ljudje kažejo to svojo ljubezen v dejanjih?

V Ljubljani stoji v Vošnjakovi ulici lepa hiša, visoka, krasna stavba v rokah — katoliškega kapitala. Tam je bilo pred kratkim na razpolago stanovanje. Za stanovanje je bilo veliko število interesentov, dobila pa ga je končno — družina brez otrok!

Pred kratkim se je v uredništvu neke slovenske revije zgledil mlad zakonski mož, oče dveh otrok. Za beraško ceno je ponujal v prodaj nekaj knjig, da bi mogel otrokom kupiti kruha. Zgledil se je bil prej tudi tam, kjer danes dele milosti dobri katoliški možje v ljubljanski mestni občini. Kaj mislite, kaj so mu rekli, ko je povedal svojo stisko in prosil vsaj pomoči za otroke? »Kaj si se pa ženil? V Abesinijo pojdi!« je bil krščanski odgovor katoliških mož družinskemu očetu, ki radi nezaposelnosti ne more dati svojim otrokom kruha.

Krinke proč, pa mi povejte, gospodje izpod te tako katoliške strehe, po svoji vesti, če jo še imate, povejte mi pošteno, da vas bo slišal narod: Kam ste spričo takega ravnanja skrili svojo moralo, s katero se tako radi ponašate? Ali vas ni sram, nekaj v besedah slaviti, kar v dejanjih tako strahovito blatite in zasmehujete? Ali se zavedate, da našemu narodu ni nevarna bela kuga, o kateri kričite, ampak — črna kuga licemerske in hinavske nemorale, ki po svojem ravnanju z njo zastrupljate narod?

Da, proti tej črni kugi kličem kot zdrav mlatič v boj vse, kar je še poštenega med nami!

### „Iz naših revijev“

Pišee 24. aprila.

Med divjad, ki se sme po mili volji pobijati, spadajo tudi divje svinje, ki so se v zadnjih letih precej razmnožile po naših gorah, kjer imajo v gostih graščinskih šumah dosti varnih zaklonišč, da jim je težko priti do živega. Med letom in v jeseni delajo našim gorenjskim kmetom na poljščini, osobito na krompirju in koruzi, ogromno škodo. Gorje našim vinogradom, ko bodo svinje prišle v jeseni na okus grozdja! Ugajala jim je letošnja mila zima še posebej. Jesen pa jim je nasula poleg kostanja in želoda še bogato bukovega žira, da so imele preko zime paše in hrane v izobilju. Vsled tega so lepo okrogle in rejene kot trdi lovski paznik, ki jih je

videl ali na žalost bil oborožen samo s šrotarco. Brižno jim strežejo po življenju naši lovski pazniki in lovci in često povabljeni gosti. Vsega skupaj so uplenili v zadnjih letih 5 kosov, 4 prešiče in 1 krmačo. Sosedje Bizeljanci 3 in Šentpetrani 2 kosa, krmačo z mladičem, torej vsega skupaj 10 kosov. Toda to se malo ali pa nič ne pozna, ker sta se še v zadnjem snegu ugotovila baš v piščkih gorah 2 tropa po 5 in 7 kosov.

Divje svinje so kaj nestalna divjad, vedno pridejo sem in tja in se v naših revirjih zadržijo po par dni. Zato so nanje uprizarjeni lovci malo uspešni in samo v snegu mogoči. Pri najmanjšem vznemirjanju se brž pomaknejo na bizeljsko stran, najrajši pa v razsežne podsreške graščinske gozdove, kjer uživajo božji mir in se nemoteno plodijo; kajti sedanje oskrbnitvo podsreške graščine se zanje bore malo briga in jih sploh ne preganja. Vsled tega so kmetje strašno nevoljni in grozijo s pritožbo za odpomoč na pristojno oblast, k čemur so po vseh človeških postavah popolnoma upravičeni.

### Slovani grade velike palače

Naš zvesti prijatelj »Slovenec« poroča v eni zadnjih številkih tole:

»Slovani grade velike palače. Med mnogimi, ki so se zaljubili v Rusijo, zlasti odkar je pod komandno židov, in ki jo brez razsodnosti hvallijo, je tudi debeli »Kmetijski list«, ki po polomu SKS išče nove »smeri« ali bolje rečeno — nove službe. Tudi on je začel gojiti sentimentalno ljubezen do sovjetske Rusije, kakor da je še vedno tista romantična »svjataja Rus«, matjuška Slovanov. V zadnji številki s ponosom piše pod debelim naslovom: »Največjo palačo na svetu grade Slovani. V Moskvi gradijo ta čas veliko palačo sovjotov, ki bo največje poslopje na svetu. Nad ogromno zgradbo se bo dvigal še 100 m visok kip Lenina.«

Pod zgodovinskimi in socialnimi vidiki pa se ta hvala sovjetske Rusije sliši tako, kako če bi rekel: Egipčani so gradili največje piramide, ali: Amerikanci so gradili najvišje netotičnike, ali: Sovjeti so gradili najdaljše prekope. Vsi pa vemo, da so piramide gradile armade sužnjev na ukaz faraona, da so nebotičnike gradili revni delavci ki so se tekom del bogve kolikokrat s štrajkom borili za pravičnejši kruh in da so sovjetske prekope gradile kolonije kaznjencev, ki so tam umirali v tisočih. Ali ni upravičena domneva, da tudi »Slovani« grade največjo palačo na svetu na podoben način?

K tej pozornosti »Slovenca« bi samo pripomnil, naj si gospoda po stenografskih zapiskih prečita govor poslanca dr. A. Novačana, slovenskega književnika, v narodni skupščini ob zadnji proračunski razpravi. Potem bo lahko k svojim razmišljanjem še »perdodau«, kako so nekoč Slovenci gradili mične lične okraske in holmov, hribov, hribečkov in gora. To bo zelo zanimivo — »ozadje problemov«, da se izrazim z besedami katoliškega protiborca!

**Nad 10.000 vlagateljev**  
štejemo v svoj delokrog.

**Od 3—5%**  
Vam obrestujemo prihranke, ki jih naložite pri nas.

**Kratkoročna posojila**  
dajemo pod ugodnimi pogoji.

**Za vse naše obveznosti**  
jamči z vsem premoženjem in davčno močjo Dravska banovina.

**TRANILNICA DRAVSKE BANOVINE**  
LJUBLJANA

## Dopisi

### Škocijan pri Mokronogu

Naša fara že ne pomni tako veselega dne kot je bila nedelja 18. aprila. Zapustil nas je naš dekan g. Anžič in odšel v St. Jernej na novo službeno mesto. Vsem nam je odleglo in oddahnili smo se. Težak kamen se je odvalil z naših ramen in od vsega srca smo bili veseli te nedelje. Bog je naše dolgotrajne molitve uslišal. Spet smo svobodni. Cela fara je bila ta dan na nogah in imeli smo reš prizrčen ljudski praznik. Dan dekanovega slovesa nam bo ostal še dolgo v spominu. Dekan v naši fari ni bil priljubljen zaradi svojega političnega udejstvovanja. S svojo klerikalno politiko je razbil farno na dva tabora, med katerima je vladalo pogubonosno sovraštvo. Nikogar ni bilo, ki bi strasti miril, temveč jih je s svojo nebrzdanostjo baš netil tisti, ki je prvi poklican za širjenje božje ljubezni med ljudmi.

### Št. Pavel pri Preboldu

V petek, dne 23. aprila se je pri nas, v vasi St. Lovrenc, dogodilo nekaj izrednega. Ujeli so divjega petelina, ki se je hotel pomešati med domače kokoši ter udomačiti, pa ga je žal zadela kažen, da so ga ujeli.

Dogodilo se je tako: Okrog poldne je bilo, ko so ga opazili, kako je 1 m visoko od tal priletel v vas in nato pod Goličev kozolec, kjer se je pomešal med domače kokoši. Domači so mislili, da je kragulj in da jim hoče odnesti male piščance. Zato so hitro odšli nad njega. Mali 7letni sinček ga je kaj kmalu držal za rep in nato še ga. Goličeva za levo in soseda ga. Grainerjeva za desno perot. Tako so ga držali v strahu, dokler jim ni prišel na pomoč starejši sin Vinko, ki ga je ukrotil. Petelin je bil namreč zelo hud in je med držanjem go. Goličevo precej ranil.

Ta novica se je takoj razvedela in zvedeli so zanjo tudi gospodje lovci, ki so prišli po petelina češ, da je to lovska stvar. Vzeli so ga seveda brez privoljenja in brez vsake napitnine.

Gotovo pa je, da bi lovci nikdar ne imeli divjega petelina, če bi ga v naši vasi ne ujeli. Če bi ga šli na Mrzlico čakati, bi ga najbrž tudi ne imeli.

Vsekakor pa je bil to čuden pojav in tudi starejši ljudje kaj takega ne pomnijo.

## Domači dogodki

× **Zborovanje sadjarjev in vrtnarjev.** V nedeljo 2. maja t. l. po litjski ljudski šoli od 9. do poldne sadjarsko in vrtnarsko zborovanje. Vabljen je prav vsak, ki se zanima za napredek sadjarstva in vrtnarstva.

× **Vinogradniški kongres v Slov. Bistrici.** Društvo vinogradnikov v dravski banovini priredi ob priliki svojega občnega zbora v Slovenski Bistrici v dneh 12. in 13. junija 9. vinogradniški kongres, za katerega vrše že vse potrebne priprave. Na kongresu bodo sodelovali najodličnejši strokovnjaki vinogradništva.

× **Živalski sejem v Ptuj.** Dogon 63 volov, 340 krav, 7 bikov, 45 juncev, 82 telic, 5 telet, 19 konj in 31 žrebet, skupaj 764 glav. Cene za kg žive teže: volom 2'25 do 6, kravam 2 do 4'50, bikom 4 do 4'25, juncem 3'75 do 4, telicam 3'40 do 4'60, teletom 4 do 5 din. Konji so bili po 560 do 4300 din, žrebela pa po 900 do 2.100 din. Skupaj je bilo prodano 299 glav. V Avstrijo je bilo prodanih 11 konj.

× **Lovsko razstavo** priredi Lovsko društvo v Celju v času od 1. do 8. maja. Razstava bo v mali dvorani celjskega doma. Vstopnina za odrasle 2 din, šolska mladina 50 par, lovski čuvaji z izkaznico pa so vstopnina prosti.

× V greznici so našli otroka na Pobrežju pri Mariboru. Ko so namreč te dni tamkaj pri gostilni Rencelj izpraznjevali greznice, so na dnu odkrili truplo moškega novorojenčka, o katerem sodijo po raznih znakih, da je bil živ vržen v tako neprimerno kopel. — Tudi ta najdba je grenka obsodba naše lažnive socialnosti.

× Tihotapei in financarji so se pred kratkim spoprijeli v gozdovih blizu Čakovca. Kakor hitro so namreč tihotapei opazili financarje, so pobegnili v gozd, kjer so se spopadli z njimi, a končno so zbežali. Financarji so zaplenili za dobrih 200 tisoč blaga in še dva bicikla s tovorom: 25 kg saharina, na 10 tisoč kamenčkov za vžigalnike, 300 vžigalnikov in veliko množino igralnih kart.

× Kaj vse ljubezen stri! Nedavno so pripeljali v čakovsko bolnico 20letnega Ivana Fabjana iz vasi Belice. Fant jo je skupil zaradi vaše lepote Anice Skrinjar, v katero so zaljubljeni vsi fantje. V ponedeljek zvečer so se zbrali v krčmi, kamor je prišel pozneje tudi Fabjan, ki je imel sestanek z Anico. Čim so fantje to zvedeli, so sklenili obračunati z njim. Franjo Vidovič mu je razparal z nožem trebuh.

× Stekla ljubezen. Blizu Sarajeva sta se imela rada fant Mujo in lepa Hasida. Ker pa sta njuni rodbini sprti, sta morala svojo ljubezen prikrivati in se sestajati skrivaj v gozdu, kjer ju je končno ugriznil pes. Zaljubljenca se za neznačajne rapice nista zmenila. Kar je dekle pobesnelo. Peš je bil namreč stekel. Čim je fant to zvedel, je vzel puško in odšel k svoji izvoljenki, ki jo je našel zvezano s penami na ustih. Ustrelil jo je, potem je pa končal še sebi življenje.

× Štirinajstletna mati. Iz vasi Četrni je neki oče pripeljal svojo 14letno hčerko k zdravniku v Split. Zdravnik je povedal očetu, da je deklica že v predzadnjem mesecu nosečnosti. Toda oče še vedno ni verjel in odpeljal je hčerko k zdravnikom v Šibenik. Pa tudi tam so mu povedali, da je Ljubica noseča, in tako jo je moral pustiti v porodnišnici, kjer se je pa nenkrat močno razvila. Porodila je nad 4 kilograme težko hčerko. Ljubico je zapeljal nek fant v planinah, kjer je pasta živino. Zapeljivec je pobegnil v Belgijo.

Od 5. — 9. maja 1937



## Breslavski velesejem s trgom poljedelskih strojev Velesejem za jugovzhod!

**Nemška razstava obsega:** Poljedelske stroje in orodje — Poljedelske obratne naprave — Gnojila — Splošno strojegrado — Silotvorne naprave — Orodje in stroje za orodje — Transportna sredstva — Osebne in tovarne avtomobile — Zdravstvene naprave in naprave

zoper nevarnost ognja — Elektrotehniko — Stavbarstvo in stavbeni material — Tehnične potrebščine — Hišno in kuhinjsko opremo — Pisarniške potrebščine

### Kmetijska razstava — Velika razstava plemenske živine in konj

Jugovzhodne evropske države in Poljska nudijo na razstavi surovine in agrarne proizvode

Informacije o voznih ugodnostih dajo vse potovalne pisarne, o poslovnih možnostih neposredno „Breslauer Messe- und Ausstellungsgesellschaft, Breslau 16, Messegelände“

× Starokatoliška cerkev, ki bo menda prva v Sloveniji, nameravajo v Škocijanu zgraditi občani, ki so radi ponovnih sporov z župnikom prestopili v starokatoliško cerkev. Za zidavo nove cerkve so že nabrali nekaj stavbnega materiala in zbirajo sedaj prostovoljne prispevke.

× V kovček se je skrila pred orožniki v Mariboru neka avstrijska državljanka, ki je bila že izgnana iz naše države, pa je dolgovala našim oblastem še — pet dni zapora. Seveda jo je oko postave tudi pod pokrovom kmalu zapazilo in poskrbelo, da bo lahko — odsedela svoj dolg.

× »Otrok v šolski dobi« — nova knjiga izpod peresa otroškega zdravnika dr. B. Dražgaša iz izšla. Vsebuje 230 strani, obravnava v lahkih in dostopnih besedah razvoj, zdravstvo, vzgojo in nego otrok do 15. leta. — Poglavlje o spolnih vprašanjih je obdelano obširno in zelo previdno. — Velevažna knjiga se dobiva v vseh knjigarnah.

× Dve mladi življenji sta se utrnili pred kratkim ponoči v gozdčku kraj letališča pri Ljubljani. Tam je namreč podnarednik 1. planinskega polka Ivan Lambert z vojaško puško ustrelil svojo izvoljenko, 23letno Frančiško Hribarjevo iz Ljubljane, nato pa s samokresom še sebe. Oba sta mrtva. Našli so ju po naključju šele drugi dan ob 1 popoldne. Zapustila nista nobenega pisma in bo pravi vzrok obupnega dejanja pač ostal neznan.

× Konjske repe kradejo neznani zločinci po vaseh na Dravskem polju. Doslej so 50 do 60 konjem po vaseh Sv. Marko, Pacinje, Dornava itd. porezali repe in napravili s tem kakih šest tisoč dinarjev škode.

× Učiteljica je zgorela v Zagrebu. Učiteljica Mira Havranek je na samovarju kuhala čaj. Po nesreči se je polila s špiritom in se mahoma spremenila v živo bakljo. Prepeljali so jo v bolnico, kjer na je kmalu umrla.

Tudi letos prodaja

**Kmetijska družba**

P. Z. Z. O. Z. v Ljubljani

# modro galico

znamke „Solnce“

Galica je prvoklasno domače blago in cenejše kot inozemsko blago. Po lanskoletnih izkušnjah se mora posebno letos pravočasno škropiti in zato opozarjamo vse vinogradnike, da si galico čimpreje priskrbe.

Naročila je poslati takoj **Kmetijski družbi v Ljubljani** ali pa njenim skladiščem v Mariboru, Celju, Konjicah, Novem mestu in Brežicah

× **Zrtov pohote.** Dva agenta sta po dolenskih vaseh potovala z avtomobilom in kupovala hranilne knjižice. Pri tem sta izvalila neko dekletko k sebi v avto in se odpeljala z njim. Ko dekletka popoldne ni bilo domov, je mater zaskrbelo in je nato vso noč prejočkala. Drugo jutro so našli dekletko v Smarjeških toplicah, oba agenta pa so prijeli orožniki.

× **Zgoreli so trije brezposelni** na nekem seniku v Maksimiru pri Zagrebu. V tem seniku je stalno prenočevalo po več brezposelnih delavcev. Pred kratkim je ponoči nastal ogenj, v katerem so trije delavci zgoreli, več pa so jih morali nevarno opečenih prepeljati v bolnico.

× **Predsednik Hrvatskega radniškega saveza**, vrhovne delavske organizacije v Mačkovem pokretu, je te dni v Zagrebu umrl. Pokojnik si je pridobil mnogo zaslug za organizacijo hrvatskega gibanja v delavskih vrstah.

## To in ono

### Nenavadna družinska zaloigra

V Sopronju na Madžarskem se je odigrala pretresljiva družinska zaloigra.

Vdovec Koloman Bes je imel dve hčerki. Starejša, 20letna Marija, je bila omožena, živeli pa so oče, zet in obe hčeri skupaj.

Oče Koloman se je po ženini smrti polagoma zaljubil v obe svoji hčeri. Težave in nadloge vdovstva je prenašal že 10 let, dekletki sta medtem dorasli in se razvili, njemu pa se je nekam čudno pomladilo srce. Kljub temu, da se je Marija omožila, je začel oče njo in njeno sestro nadlegovati z ljubezenskimi ponudbami. Dekletki nista hoteli o tem nič slišati, Koloman Bes pa tudi ni odjenjal.

Pred nekaj časom je prišel močno vinjen domov in se je lotil omožene hčere. Marija se je očeta branila in končno poklicala svojega moža na pomoč. Kolomanov zet je res prihitel braniti ženino čast, toda vroči tast ga je s tako silo udaril po glavi, da je takoj obležal nezavesten na tleh. Marijina sestra je tedaj zbežala iz hiše.

Ko je Marija spoznala, da ji ni od nikoder več pomoči, je v skrajni stiski pograbila, kar je dosegla. Hlastnila je na kuhinjskem nožu in

med rivanjem z njim sunila očeta naravnost v srce.

Koloman Bes je omahnil in obležal mrtev, hčer pa so orožniki aretirali. Pri zaslišanju se jim je razkril pretresljiv roman. Marija je povedala, v kakšno zablodo se je zagrizel njen oče. Priče so to potrdile, radi česar je sodišče morillo lastnega očeta oprostilo vsake krivde in kazni. Priznalo ji je, da je izvršila dejanje v skrajnem silobranu, ko je morala braniti svoje življenje in čast.

### Govedo v prastarem Egiptu

Neka angleška znanstvena odprava je našla v pokrajini Wadi Hava v Afriki celo vrsto risb na kamnu, kjer je poleg drugega naslikane tudi nekaj domače živine. Te podobe so stare okrog 6 do 7 tisoč let. Goveda, ki so naslikana, kažejo vse značilnosti domače goveje živine: podbradek, lisasto kožo in močna vimena. Taka je namreč bila praafriška domača goveja živina.

Tako je torej razvidno, da je stara Afrika imela nekdanje lastno pasmo goveje živine. Polagoma pa so to govedo izpodrinile razne evropske pasme, ki so bile bržkone tudi v afriškem podnebjju bolj donosne in odporne.

### Bolno kamenje

Do pred kratkim smo mislili, da za nalezljivo boleznijo obole lahko samo živa bitja: ljudje, živali in rastline. Kakor je znano, so nalezljive bolezni vsa tista obolenja, ki jih povzročajo male, prostemu očesu nevidne glivice ali bacili (bakterije).

Zdaj so Angleži dognali, da oboli tudi — kamenje. Strokovnjaki so namreč raziskovali, kaj bi bilo mogoče ukreniti proti krušenju in razpadanju starih, zgodovinsko in kulturno pomembnih stavb. Pri tem raziskavanju so znanstveniki ugotovili, da se na kamenju naseli bakterije in si iz njega srkajo hrano. Spričo tega izgubi kamen toliko zase potrebnih snovi, da se začne krusiti in drobiti, to se pravi, da kamen shira na čisto podoben način kakor jetičen človek.

## Važnejša radio predavanja

od 2. do 9. maja 1937.

**Nedelja, 2. maja.** 8.45: Verski govor (p. dr. Roman Tominec) — 17.00: Kmetijska ura: Najnevarnejše bolezni krompirja (ing. Mikuš Franc).

**Ponedeljek, 3. maja.** 48.00: Zdravniška ura (g. dr. Ivan Matko) — 18.30: Slovenska narodna pesem (g. F. Marott).

**Sreda, 5. maja.** 18.00: Ob 100letnici Morsejevega brzojava (g. prof. M. Adlešič) — 18.40: Problem naših nameščencev (g. Rudolf Smeršaj) — 19.50: Predavanje Protituberkulozne lige.

**Četrtek, 6. maja.** 17.00: Kmetijska ura: Presajanje povrtine (g. Josip Strekelj).

**Petek, 7. maja.** 14.00: Kaj lahko stori šolski otrok v borbi proti jetiki (g. dr. Franta Mis) — 18.00: Delavska družina (gđe. Kristina Hafner).

**Sobota, 8. maja.** 18.40: O varovanju in reševanju na ledenikih (g. Janez Kveder) — 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuharj).

## Sejmi

2. maja: Sv. Barbari v Halozah;
3. maja: Vrhniki, Kranju, Ormožu, Križevcih, Zidanem mostu, Murski Soboti;
4. maja: Kamniku, Domžalah, Jesenicah, Kočevju, Sv. Juriju pri Celju, Krškem, Litiji, Ložu, Poljanah, Srednji vasi, Dolnji Lendavi, Ormožu, Ptujju, Gor. Gradu, Slovenski Bistrici;
5. maja: Ljubljani, St. Gothardu, Sloj. Konjicah, Mariji Gradu, Laškem;
6. maja: Črnomlju, Mokronogu, Veržeju, Turinšču;
7. maja: Žužemberku, Gor. Logatecu;
8. maja: Sv. Nikolaju v Polju.

## Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'50
1 nemška marka	Din 17'50
1 švicarski frank	Din 10'—
1 angleški funt	Din 214'—
1 francoski frank	Din 1'93
1 češkoslovaška krona	Din 1'59
1 italijanska lira	Din 2'30

# Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjavlj.: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-  
ročna posojila

Izvršuje  
ostale denarne posle

**Zaupajte denar domačemu zavodu!**

**Novovloge**  
vsak čas razpoložljive obrestuje  
**po 4%**  
vloge proti odpovedi — 5%  
Za vse vloge nudi popolno varnost  
Otvorja tekoče račune



Ne samo čaj. . . .

## „Naš čaj“

je najboljša domača  
zeliščna krepljiva pijača.  
NAS ČAJ  
dobite v špec. trgovinah



KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

## Hranilne knjižice

nakup in prodaja — najsolidneje potom pisarne  
**ALOJZIJ PLANINSEK, Ljubljana**  
Beethovnova ulica 14. l. Telefon 35-10

## TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni

## TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 25  
TELEFON ŠTEV. 25-52